

Hội thảo khoa học quốc tế: “Sự trỗi dậy của Ấn Độ và những tác động đến kiến trúc an ninh khu vực”

Ngày 20/9/2018, tại Hà Nội, Viện Nghiên cứu Ấn Độ và Tây Nam Á thuộc Viện Hàn lâm KHXH Việt Nam đã tổ chức Hội thảo quốc tế với chủ đề *Sự trỗi dậy của Ấn Độ và những tác động đến kiến trúc an ninh khu vực* với mong muốn cung cấp một cái nhìn rõ hơn về sự vươn lên mạnh mẽ của Ấn Độ để trở thành một nhân vật chính trong cuộc cạnh tranh chiến lược ở khu vực Ấn Độ Dương - châu Á - Thái Bình Dương và những tác động tới cục diện của khu vực và môi trường chính trị khu vực, trong đó có Việt Nam. Hội thảo thu hút sự quan tâm của nhiều học giả uy tín đến từ Ấn Độ, Singapore và Việt Nam với 26 tham luận, chia thành các nhóm vấn đề thảo luận tại 3 phiên. Phiên 1: *Sự trỗi dậy của Ấn Độ*; Phiên 2: *Ấn Độ đối với kiến trúc an ninh khu vực Ấn Độ Dương - Thái Bình Dương*; Phiên 3: *Quan hệ Việt Nam - Ấn Độ trong bối cảnh an ninh khu vực*.

Các đại biểu nhận định, giữa các nước lớn ở mỗi khu vực trên thế giới hiện nay đang diễn ra sự cạnh tranh ngày càng khốc liệt nhằm tranh giành ảnh hưởng, tài nguyên, thị trường và lôi kéo các nước nhỏ hơn vào vòng xoáy quyền lực của mình. Trong bối cảnh đó, Ấn Độ cũng được kì vọng sẽ nổi lên tạo thế cân bằng chiến lược trong khu vực và tạo ra sự cạnh tranh bình đẳng, tự do và cởi mở giữa các quốc gia. Tuy vậy, chưa có cơ sở đầy đủ để khẳng định sự nổi lên của Ấn Độ như một nhân tố chiến lược quan trọng trong địa chính trị toàn cầu trong bối cảnh Trung Quốc đang mở rộng mạnh mẽ tầm ảnh hưởng trên các lĩnh vực

quân sự và kinh tế ở Ấn Độ Dương. Điều này thể hiện trong quan điểm không đồng nhất giữa Washington và New Delhi về các trụ cột chiến lược chính, có hay không bao gồm cả Ấn Độ Dương và châu Phi. Hơn nữa, mặc dù nhận được sự ủng hộ của Mỹ trong việc mở rộng tầm ảnh hưởng ở khu vực, nhưng Ấn Độ lại chỉ đánh giá Đông Á có vị trí quan trọng chiến lược thứ hai, sau Nam Á. Do lập trường khác nhau về biển Đông khi Ấn Độ từ chối tham gia tuần tra bảo vệ tự do hàng hải và không muốn bị lôi kéo vào tranh chấp chủ quyền giữa Trung Quốc và một số thành viên ASEAN.

Các báo cáo và ý kiến trao đổi tại Hội thảo cho thấy, Ấn Độ đang phải đối diện với một loạt vấn đề nội tại - một chương trình nghị sự chưa hoàn thành ở trong nước, bắt chấp việc Ấn Độ là một trong 9 quốc gia sở hữu vũ khí hạt nhân, có một nền công nghiệp quốc phòng mạnh mẽ, với một lực lượng quân đội lớn đứng thứ hai trên thế giới. Không gian Ấn Độ Dương - châu Á - Thái Bình Dương rộng lớn đang định hình nên một kiến trúc an ninh mới với những trục liên kết và trật tự mới. Quan điểm của Ấn Độ là tất cả các nước đều bình đẳng trong sử dụng không gian chung trên biển hoặc trên không; Ấn Độ đề cao tự do hàng hải, thương mại không bị cản trở và giải quyết tranh chấp hòa bình theo luật pháp quốc tế.

Có thể thấy hiện nay còn có nhiều quan điểm khác nhau về cấu trúc an ninh trong không gian Ấn Độ - châu Á - Thái Bình Dương, kể cả việc nhìn nhận tương lai của Chiến lược “Ấn Độ - Thái Bình Dương: Tự do và mở” của Mỹ. Nhiều vấn đề cần được nghiên cứu sâu hơn nữa, chẳng hạn như cách

tiếp cận của Ấn Độ đối với vấn đề an ninh khu vực Ấn Độ - Thái Bình Dương trong thực tế hay phản ứng của các nước lớn... Việt Nam - một nước nằm trong khu vực Ấn Độ Dương - Châu Á - Thái Bình Dương - chắc chắn sẽ chịu nhiều tác động từ sự dịch chuyển của kiến trúc an ninh khu vực, quan hệ Việt Nam - Ấn Độ theo bối cảnh chung cũng sẽ là cặp quan hệ quan trọng trong khu vực.

LÊ NGUYỄN

Hội thảo khoa học: Chiến lược Vành đai và Con đường: Cơ hội và thách thức đối với các quốc gia và khu vực

Ngày 25/9/2018, tại Hà Nội, Đoàn Thanh niên cộng sản Hồ Chí Minh Viện Hàn lâm KHXH Việt Nam tổ chức Hội thảo khoa học *Chiến lược “Vành đai và Con đường”*: Cơ hội và thách thức đối với các quốc gia và khu vực.

Hội thảo thu hút sự tham gia của đông đảo các nhà nghiên cứu trẻ đến từ các viện nghiên cứu chuyên ngành thuộc Viện Hàn lâm KHXH Việt Nam. Nội dung Hội thảo tập trung vào hai chủ đề chính là: (1) *Tổng quan, đặc điểm, cơ chế triển khai Chiến lược Vành đai và Con đường (BRI)*; và (2) *Tác động và quan điểm của các quốc gia, khu vực về BRI*.

Các đại biểu nhận định, BRI có thể được coi là lời khẳng định của Trung Quốc với toàn thế giới về “sự trỗi dậy hòa bình” của mình. Đây là một chiến lược toàn cầu, bao gồm hai hợp phần tương đối rõ nét, đó là: (1) vành đai kinh tế trên bộ và (2) con đường tơ lụa trên biển. Đây là một sáng kiến thương mại, một chiến lược kết nối khổng lồ của Trung Quốc, nhằm thúc đẩy sự hợp tác giữa các nước, các khu vực, không chỉ trong lĩnh vực kinh tế mà còn cả văn hóa, xã hội. Chiến lược này được mệnh danh là “dự án của thế kỷ”, thể hiện tầm nhìn và khát khao của Trung Quốc và tầng lớp lãnh

đạo Trung Quốc, trong đó Trung Quốc là trung tâm kết nối mọi khu vực trên thế giới.

Tác động thực tế của BRI đối với các quốc gia đang phát triển là rất lớn. Trung Quốc đã đầu tư hàng chục tỷ đô la Mỹ vào các quốc gia châu Á và châu Phi để xây dựng những tuyến đường cao tốc, đường sắt, cảng biển, nhà máy điện... Mặc dù vậy, quan điểm của các quốc gia trên thế giới đối với BRI của Trung Quốc cũng hết sức đa dạng. Nhiều quốc gia mở rộng cánh cửa mời gọi Trung Quốc đầu tư vào cơ sở hạ tầng, đặc biệt trong lĩnh vực kết nối hạ tầng liên khu vực. Nhưng ở chiều ngược lại, không ít quốc gia đang quan sát BRI một cách dè dặt và đề phòng. Rủi ro về bảo vệ môi trường, an toàn nợ công, an ninh quốc gia và các yếu tố chính trị là những vấn đề mà những quốc gia này quan ngại.

Với vị trí địa lý là hai quốc gia có chung đường biên giới, sự phát triển kinh tế - xã hội - văn hóa... của Việt Nam và Trung Quốc có mối quan hệ chặt chẽ. Tất cả những biến động của một trong hai nước đều ảnh hưởng tới nước còn lại. Do đó, việc triển khai BRI với quy mô toàn cầu của Trung Quốc chắc chắn có những tác động không nhỏ tới Việt Nam.

Hội thảo đem đến cho đoàn viên, thanh niên - các nhà nghiên cứu trẻ thuộc Viện Hàn lâm KHXH Việt Nam những kiến thức khái quát và cách nhìn đa chiều cạnh về BRI của Trung Quốc; tạo diễn đàn trao đổi học thuật để các cơ sở đoàn có cơ hội thảo luận đa chiều, rõ nét hơn về chiến lược BRI nhằm giải quyết những thách thức của Việt Nam trong việc thích nghi với chiến lược này cũng như tận dụng tối đa những tác động tích cực và giảm thiểu tiêu cực của chiến lược BRI trong thời gian tới.

HOÀI PHÚC